

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK

Föräldrars syn på kontakten med lärare

En undersökning av hur föräldrar med utländsk bakgrund
upplever kontakten med lärare i den svenska skolan

Ingrid Bergström

Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Examensarbete med utvecklingsinriktning (PDGX62)
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2012
Handledare:	Christine Engström
Examinator:	Mikael Nilsson
Rapport nr:	VT12-IPS-05 PDGX62

Abstract

Examensarbete: 15 hp
Program och/eller kurs: PDGX62
Nivå: Grundnivå
Termin/år: Vt 2012
Handledare: Christine Engström
Examinator: Mikael Nilsson
Rapport nr: VT12-IPS-05 PDGX62

Syfte: Undersöka utländska föräldrars erfarenheter och uppfattningar av kontakter med läraren i den svenska skolan, för att kunna utveckla samarbetet mellan skolan och föräldrar med utländsk bakgrund.

Teori: Genom ett fenomenologiskt förhållningssätt försöka förstå hur 10 föräldrar med utländskbakgrund utifrån sitt perspektiv upplever och beskriver kontakten med läraren i den svenska skolan.

Metod: Studien utförs genom fenomenologiskt halvstrukturerade kvalitativa intervjuer.

Resultat: Genom att den personliga kontakten med läraren utvidgas känner sig de flesta föräldrarna i undersökningen mer välkomna till skolan. Föräldrarna beskriver på olika sätt hur de bäst får kontakt med läraren. Viktiga ingredienser i kontakten är att läraren ger föräldrarna av sin tid och sitt engagemang. De här komponenterna återfinns också i studiens litteraturanknytning.

Innehållsförteckning

Inledning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Syfte och frågeställningar	3
Tidigare forskning	4
Föräldrarnas roll och syn på skolan och samhället	4
Lärares och föräldrars ansvar	6
Skolans makt	6
Interkulturellt förhållningssätt	7
Föräldramöten	8
Modersmåls lärare- en outnyttjad resurs	9
Metod och urval	10
Tillvägagångssätt	12
Resultat	13
Tycker du att det är viktigt att föräldrar och lärare har kontakt?	13
Vilken sorts kontakt/samarbete har/hade du med lärarna?.....	14
Kontakt i skolan.....	14
Informell kontakt	14
Telefonkontakt.....	15
SMS - kontakt.....	15
Mejlkontakt och kontakt via skolans hemsida.....	16
Skriftlig kontakt.....	16
Mejlkontakt och kontakt via skolans hemsida.....	16
Hur fungerar föräldrar möten och utvecklingssamtal?.....	16
Utvecklingssamtal	17
Varför tror du att föräldrar uteblir från många möten med läraren?	18
Varför tror du att kontakten fungerar dåligt?.....	18
Har du några tankar om hur kontakten kan förbättras?	19
Hur ska lärarna göra för att få föräldrar att delta mer i skolans aktiviteter?.....	20
Hur tror du att kontakten/samarbetet med läraren/skolan skulle varit om du haft barn som gick i skolan i ditt hemland?.....	21
Analys	23
Kontakt mellan föräldrar och skola	23
Möten	24
Språk.....	24
Läraren som auktoritet	25
Annorlunda regel och betygssystem	25
Diskussion och slutsats	27
Personlig kontakt.....	27
Föräldramöten	27
Ändrade arbetsförhållanden	27
Telefon- och SMS-kontakt	28
Behov av tolkar	28

Modersmåslärare	28
Slutsats	28
Referenslista	29
Bilaga (Intervjuguide).....	32

Inledning

Jag arbetar på en skola där det bara går elever, vars föräldrar har utländsk bakgrund. Det är en kommunal svensk skola med ungefär 240 elever från förskoleklass till mellanstadiet. Skolan ligger i ett förortsområde, vars bebyggelse mest består av hyreshus. Personalen som arbetar på skolan har främst svensk bakgrund. Eftersom alla föräldrar har utländsk bakgrund, känns samarbetet mellan föräldrar och lärare, som något extra viktigt. Det känns så för mig och för många andra ur personalen, eftersom lärare och föräldrar har mycket att lära av och om varandra. Vi kan delge varandra, hur våra olika kulturer, traditioner och ibland hur våra olika religioner fungerar. Genom att möta, försöka förstå och lyssna på föräldrar med utländsk bakgrund kan vi lärare lära oss hur vi ska kunna tydliggöra det svenska sättet att undervisa på, för att föräldrar tryggt skall kunna låta sina barn vistas och undervisas i den svenska skolan. Jag har genom möten med föräldrar med utländsk bakgrund upplevt att det som verkar självklart för en förälder med svensk bakgrund, som själv gått i svensk skola kan verka väldigt skrämmande, oacceptabelt och ansvarslost, för en förälder med annan bakgrund. Det kan vara till synes enkla saker, som att barnen på lågstadiet får vara ute själva på rasten tillsammans med en eller två rast vakter. Har inte lärarna förklarat att skolan tar ansvar för barnen under hela skoldagen, kan föräldrar med utländsk bakgrund bli skrämde av det låga staketet och att det är så få antal vuxna ute. En annan aktivitet många föräldrar skräms av är att flickor och pojkar måste duscha efter idrotten. De förstår inte alls varför det är nödvändigt och föräldrarna kan vara rädda för att någon av det andra könet skall se deras barn naken eller att barnen fryser och blir förkylda på vintern. Jag och mina kollegor har haft många samtal med föräldrar, där vi förklarat att vi följer läroplanen och att skolor i Sverige arbetar på det här sättet.

Mycket oro och otrygghet går att förebygga genom att föräldrar med utländsk bakgrund får en ordentlig introduktion och rundvisning av en tolk och av oss lärare som undervisar på de skolor, barnen skall börja på. Men allt, som är annorlunda i den svenska skolan går inte att förmedla och förutse av en lärare med svensk bakgrund. Under barnens skolgång uppstår dessutom ständigt händelser, där föräldrar med utländsk bakgrund, inte känner igen sig från sin egen skolgång. Det är därför av väldigt stor betydelse att föräldrar med utländsk bakgrund får tillfälle att möta och samtala med lärare i den svenska skolan. På vår skola har vi dock haft svårt för att få föräldrar med utländsk bakgrund att komma på möten som anordnas utöver utvecklingssamtalet. På utvecklingssamtalet visar de allra flesta föräldrar stort intresse och engagemang, men när eleverna ska visa upp vad de gjort under terminen eller när lärarna håller i olika informationsmöten eller temamöten kommer bara ett fåtal av föräldrar med utländsk bakgrund. Föräldrar och lärare får därför sällan tillfälle att mötas, vilket jag tycker är oerhört synd, eftersom fler möten och samtal skulle kunna öka förståelsen och kunskapen om och för varandra.

Föräldrar med utländsk bakgrund skulle genom att komma på möten som anordnas kunna få mer kännedom om dels skolan, där barnen vistas under dagarna och dessutom öka sin kunskap för och om det nya landets seder och bruk, vilket är viktigt, för att föräldrar med utländsk bakgrund och deras barn skall kunna integreras lättare i det svenska samhället. Vi lärare som anordnar dessa möten skulle få tillfällen att lära oss många saker. Jag anser att vi bland annat skulle lära oss andra sätt att se på den svenska lärarens vanliga vardag. En till synes ordinär skoldag i en skola i Sverige är inte alls vanlig i en skola i till exempel Somalia. Genom att mötas kan föräldrar med utländsk bakgrund och lärare i den svenska skolan lära sig om varandra och förståelse för varandra.

Varför är det då så att utländska föräldrar sällan kommer på möten, som skolan anordnar? Vi i personalgruppen, som själva är föräldrar, jämför ofta med det antal föräldrar, som kommer på våra egna barns föräldramöten. På dessa föräldramöten kommer inte heller alla föräldrar, där är det kanske fem föräldrar, som uteblir. På vår skola är det inte helt ovanligt att förhållandet är det motsatta. Kan det vara så att utländska föräldrar har en annorlunda syn på skolan med sig i sitt bagage än föräldrar som vuxit upp med den svenska skolan? I Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr11, (Skolverket, 2011 s.9) står det att:

Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och bland annat utveckla kunskaper och värden. Skolan ska i samarbete med hemmen främja allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsställande individer och medborgare. Skolan ska präglas av omsorg om individen, omtanke och generositet. Utbildning och fostran är i djupare mening en fråga om att överföra och utveckla ett kulturarv-värden, traditioner, språk, kunskaper- från en generation till nästa. Skolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran och utveckling. Arbetet måste därför ske i samarbete med hemmen.

Eftersom jag tycker att det verkligen gynnar samarbetet mellan skolan och hemmet, om båda parter lär känna varandra bättre bestämde jag mig för att göra en kvalitativ fenomenologisk studie baserad på halvstrukturerade intervjuer. Kvale och Brinkman (2009, s.43) beskriver "förståelseformen i en kvalitativ forskningsintervju ur ett perspektiv som är inspirerat av fenomenologin". De menar att "en halvstrukturerad livsvärldsintervju söker förstå teman i den levda vardagsvärlden ur undersökningspersonens eget perspektiv". De här raderna passar precis ihop med det som jag vill- genom att möta och samtala med föräldrar med utländsk bakgrund vill jag få tillfälle att lära mig mer om dessa föräldrars erfarenheter och uppfattningar av kontakter med läraren i den svenska skolan. Jag valde därför att låta min undersökning vila på fenomenologisk grund. I studien kommer jag att intervjua tio föräldrar med utländsk bakgrund. Frågorna till föräldrarna kommer från en intervjuguide, som finns med som bilaga. De fokuserar kring det nämnda temat. I analys och diskussionsdelen längre fram i studien kommer jag att försöka tolka och beskriva meningen i det som sägs efter hur det sägs. Jag antar i min fenomenologiskt kvalitativa studie att föräldrarna beskriver verkligheten så som de uppfattar den.

Syfte och frågeställningar

Syftet med min studie är att undersöka utländska föräldrars erfarenheter och uppfattningar av kontakter med läraren i den svenska skolan, för att kunna utveckla samarbetet mellan skolan och föräldrar med utländsk bakgrund.

De frågeställningar jag utgår från för att besvara studiens syfte är följande:

- Hur upplever föräldrar med en annan kulturell bakgrund än den svenska, samarbetet med läraren?
- Vilka erfarenheter och/eller uppfattningar har föräldrarna från hemländerna av samarbete mellan lärare och föräldrar?
- Vad kan läraren göra enligt föräldrarna, för att öka föräldrars deltagande i skolans gemensamma aktiviteter?

Tidigare forskning

Det har forskats om föräldrar med utländsk bakgrund i Sverige, men forskningen är inte så omfattande. Invandringen till Sverige skiljer sig starkt från den i andra industriländer. I Sverige har nästan alla invandrare kommit som asylsökande eller som anhöriga, medan invandringen i andra länder i högre grad är inriktad på arbetsmarknadens behov (SCB databas hämtat 2012-03-15).

I den svenska skolan är det relativt nytt med barn som har föräldrar med utländsk bakgrund, och det finns inte mycket forskning, som tar till vara och frågar föräldrar med utländsk bakgrund vad de har för upplevelser och erfarenheter av den svenska skolan.

Under rubriken tidigare forskning har jag valt att ta upp föräldrarnas roll och syn på skolan och samhället, föräldrars och lärares ansvar, skolans makt, interkulturellt förhållningssätt, föräldramöten, och lite om, modersmålslärare- en outnyttjad resurs. Jag har valt att skriva under dessa rubriker, därför att deras budskap handlar om forskning som hjälper mig att besvara studiens syfte, som är att utveckla kontakten mellan lärare och föräldrar med utländsk bakgrund i den svenska skolan.

Föräldrarnas roll och syn på skolan och samhället

Hur skolan uppfattas av föräldrarna och vilken roll föräldrarna kommer att spela under sitt barns utbildnings tid beror till stor del på hur mycket föräldrarna känner till om skolan anser Laid Boukaz. Laid är grundskolelärare i engelska, franska och spanska, fil. doktor i pedagogik och Svend Persson, som är professor i pedagogik och föreståndare för Centrum för professionsstudier, har deltagit i ett projekt som genomfördes i ett mångkulturellt område med arabiska föräldrar. I deras studie skriver Crozier (2007, s.9) om att hur länge föräldrarna har gått i skolan har stor betydelse för hur mycket föräldrarna engagerar sig i sina barns skolgång. De har inte alls slutat bry sig eller tycka om sina barn, men de är rädda för att göra fel och ställa till det för dem och därför låter de hellre bli att engagera sig i deras skolgång. En förälder i Boukaz studie (2007, s.98) uttryckte det så här: "My trust in the school did not allow me to interfere". Föräldern kände en sådan oerhört stor tilltro till skolan och läraren att föräldern överlät allt ansvar för sitt barns studier åt läraren. Vidare i Boukaz studie (2007, s.99) menar Vincent, att det är viktigt att vara en aktiv medborgare i samhället och i skolans värld. Kunskap är en av huvudingredienserna när det handlar om att vara aktiv och att våga försöka påverka. Vincent menar vidare att det kan vara så att föräldrarnas kännedom om skolan beror på att de känner sig utanför och inte har ett socialt nätverk och kunskap om hur kulturen fungerar. Boukaz (2007, s.98) menar att både föräldrar med utländsk bakgrund och lärare på skolorna är intresserade av att lära sig mera om varandras kultur. Det viktiga är att få föräldrarna att förstå att skolan och hemmet hänger ihop. Det som barnet gör hemma påverkar skolan och vice versa. Detta står också i Lgr 11 (2011, s.10) där man kan läsa att "Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll".

Alla som är involverade i ett barns uppväxt vill dess bästa menar den amerikanske läraren, rektorn och etnografiske undersökaren JoBeth Allen (2007). Alla vill att barnet skall kunna lära sig många olika saker, känna sig trygg med omvärlden och få tillfällen att utveckla sina speciella talanger. Allen belyser dock att alla runt barnet är så fasta i sina olika roller. Läraren har klassrumsrollen, som träffar barnet varje dag i skolan och föräldern har hemmarollen. Båda vill barnets bästa men rollen hindrar läraren och föräldern att samarbeta. Det är därför

viktigt att lärare och föräldrar träffas kontinuerligt för att få tillfälle att dela med sig av varandra de kunskaper de har fått genom sina respektive roller. Båda har speciella kunskaper om barnet, och för att på bästa möjliga sätt kunna hjälpa barnet med skolarbetet och med alla sociala kontakter och händelser, som barnet råkar utföra under skoltiden, är det viktigt att mötas regelbundet.

Den amerikanska utbildningsprofessorn Sara Lawrence- Lightfoot (2003, s.123) beskriver att föräldrar som har flyttat till ett nytt land ofta har stora drömmar för sina barn och hoppas att skolan skall hjälpa barnen att lyckas i det nya landet. Hon skriver också att föräldrarna känner sig mycket osäkra. De kan inte språket så bra. De vet inte vilka regler och normer som finns på skolan och i klassrummen och de har ofta svårt för att fylla i alla papper runt barnets skolgång rätt. De känner sig obekväma och ovälkomna och detta gör att det ofta låter sina barn klara sig själva i skolans värld. Boukaz (2007, s.105) menar att det inte är svårt att hitta hinder som finns för föräldrar med utländsk bakgrund att engagera sig i den svenska skolan. Några av dem är skolans attityder mot föräldrar och de speciella regler som finns på varje skola. Dessa regler blir mer kännbara för en förälder med utländsk bakgrund än en förälder som själv vuxit upp med någorlunda samma regelsystem. Nabila Alfakir arbetar som modersmåls lärare i arabiska. Under årens lopp har hon även lett ett antal föräldraprojekt i Bredbyskolan i Södertälje. Hon menar att det är skolan som måste göra allt den kan för att hitta olika sorts konstellationer för att kunna möta alla sorters föräldrar. Hon skriver också att det är viktigt att föräldrar och lärare och andra konsulter som rör sig kring barnet under ett samtal, känner att allas röster är lika mycket värda. ”Genom att betrakta föräldrarna som kompetenta och jämlika gör vi dem synliga och lika viktiga som lärarna för barnens skolgång” Alfakir (2004, s.27-29).

Lärarna måste få kunskap om hur man bygger relationer till föräldrarna, och föräldrarna borde också få vägledning i hur de skall vara som föräldrar i skolans värld menar Lawrence- Lightfoot (2003, s.230). Lawrence-Lightfoot anser vidare att föräldrar ibland känner sig som inkräktare när de försöker engagera sig i sitt barns utbildning. De känner starkt att de inte hör hemma under samma tak som lärarna. Det är därför viktigt att läraren har tid att prata med föräldern och stötta föräldern i föräldrarollen anser Lawrence-Lightfoot. Det här menar Lawrence-Lightfoot gäller speciellt för föräldrar som pratar ett annat språk, som själva var dåliga i skolan och för föräldrar som är fattiga. Detta kan lägga grunden för en bättre kontakt mellan förälder och lärare, när de diskuterar hur de tillsammans skall arbeta för att barnet skall utvecklas både kunskapsmässigt och socialt på bästa möjliga sätt i skolan.

Lärares och föräldrars ansvar

En skola i Marks kommun, där skolan har problem med att få föräldrarna med utländsk bakgrund att förstå, att skolan tycker att det är viktigt med en dialog mellan hemmet och skolan har Universitetslektor Lena Granstedt beskrivit i en studie (2010 s.156-157). En modersmåls lärare i den studien menar att många föräldrar med utländsk bakgrund litar till hundra procent på att läraren tar allt ansvar för elevens skolgång. Föräldrarna är vana vid att det är så för så har det varit i deras hemländer. Alfakir (2004 s.28) menar att det också kan vara så att det är extra svårt för föräldrar från ett annat land att veta hur de skall gå tillväga i skolans värld. Föräldrarna kan känna att de inte kan koderna. De kan känna sig små och värdelösa. De kan känna att eftersom de inte vet exakt vad skolan i det nya landet tycker är viktigt, så får de inte sina barn att lyssna på dem, när de till exempel gör läxorna tillsammans med barnet. Det är av största betydelse att skolan får alla föräldrar att känna sig välkomna in i det för dem nya skolsystemet. Läraren måste känna att hon eller han verkligen har tid att hjälpa, handleda, visa och prata med föräldrar med utländsk bakgrund, så att de inte känner sig små och värdelösa bara för att de flyttat till ett annat land med ett annat skolsystem.

En annan känsla föräldrarna ibland kan få när de kommer till skolan beskriver Lawrence-Lightfoot (2007, s.4). Hon skriver om "The doorknob phenomenon". Föräldrarna kan känna sig förflyttade bakåt i tiden. De får samma känsla som de hade när de själva var elever, då de ibland var oroliga och spända inför lärarens och sina föräldrars krav. Skolans krav på dem som föräldrar försvinner bakom föräldrarnas egna upplevelser av hur skolan och lärarna bemötte dem som barn. Föräldrarna kan känna sig små och maktlösa när de sitter i möten med läraren. I Lgr 11 (2011 s.7) står det "var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egen värde". Det är viktigt att läraren får utbildning i hur människor som inte är vana att vara i skolans värld kan reagera, så att läraren förstår varför föräldern reagerar på det ena eller det andra sättet, och kan behandla varje förälder och varje elev med den aktning och den respekt som alla människor är värda.

Skolans makt

Utbildningsprofessor JoBeth Allen från USA (2007, s.96) menar att det är oerhört viktigt hur lärare bemöter föräldrarna. Hon belyser att det inte bara är det talade språket som är viktigt, utan också lärarens kroppsspråk och hur orden skrivs, har stor betydelse av hur föräldrarna uppfattar läraren. Läraren har makten att signalera till föräldrarna att de antingen är goda eller dåliga föräldrar. Läraren behöver inte alls göra någon skillnad på föräldrar utan kan istället välkomna alla till skolan precis som de är anser Allen (2007, s.96).

Det är viktigt att läraren behandlar alla föräldrar lika oavsett vilken status föräldern har i samhället menar Alfakir (2010, s.30). Hon anser också att föräldern skall känna att läraren och föräldern möts och är jämbördiga partners i kontakten, och för att de skall kunna bli jämbördiga partners måste de träffas ganska regelbundet. Det är skolans ansvar att visa föräldrarna att skolan är en institution i samhället som är öppen för alla. I Alfakirs bok (2010, s.30) skriver också Jesper Juul som är familjeterapeut och författare och Helle Jensen cand. psych., familjeterapeut och handledare i psykoterapi, att det är läraren som har ansvar för hur kontakten mellan lärare och förälder blir. Alfakir (2003, s.31) skriver att de är läraren som bestämmer "tonen" i samtalet. Helle Jensen och Elsebeth Jensen som är fil.kand. i pedagogik och lektor i didaktik (2008, s13) anser att det viktigaste i kontakten mellan lärare och föräldrar

är att läraren kan få föräldern att känna att de är på samma plan att ingen är mera värd än den andre. De menar också att det är viktigt att läraren är tydlig när det handlar om professionella frågeställningar.

Interkulturellt förhållningssätt

Ett interkulturellt förhållningssätt innebär att man är beredd att lära sig av de människor man möter menar Alfakir (2010, s.33). I skolor där det finns föräldrar och elever med utländsk bakgrund kan lärare och elever med svensk bakgrund, lättare få ett internationellt perspektiv på händelser både i Sverige och utomlands, om man är beredd att lyssna och att försöka sätta sig in i hur man faktiskt kan tänka utifrån olika perspektiv. Eftersom Sverige är ett land som har varit förskonat från krig och naturkatastrofer, kan det som svensk med monokulturell bakgrund vara svårt att hantera konflikterna som kan uppstå i dagens multikulturella skolor. Det är därför ännu viktigare att lärare och föräldrar möts regelbundet, för att kunna få möjlighet att förstå och lära av varandra. I Lgr 11 (2011, s.9) står det att

Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet samt förbereda för ett samhälle med täta kontakter över kultur och nationsgränser. Det internationella perspektivet innebär också att utveckla förståelse för den kulturella mångfalden inom landet.

När föräldern pratar med läraren är det viktigt att föräldern känner att läraren och föräldern är ett team, som tillsammans arbetar för att barnet skall lyckas i skolan menar Lawrence-Lightfoot (2003, s.158). Pirjo Lahdenperä (2008, s.62) som är professor i pedagogik och forskningsledare anser att föräldrar och lärare också är ett team när det gäller att utveckla den svenska skolans inkluderande läroplan. Hon belyser att arbetet med den inte är färdigt. Läroplanen kan och skall förändras tillsammans med de som arbetar i skolan och de som bor runtomkring den. Det är därför av yttersta vikt att skolan är en välkomnande skola, där alla känner sig välkomna. Inga föräldrar till barn i den svenska skolan skall behöva känna att deras egen kultur är mindre värd än den svenska. Människor från olika kulturer ska kunna mötas och kunna dela med sig av erfarenheter och lärdomar, så att svenskarna som varit förskonade från krig och naturkatastrofer ändå kan få större förståelse för hur det kan vara att behöva flytta från sitt land och sin kultur.

Läraren bör tänka på att många föräldrar ser läraren som en myndighetsperson och att det i det allra flesta fall är något som är negativt menar Granstedt (2010, s.115). Om föräldern ser läraren som en myndighetsperson kanske föräldern inte vågar uttrycka sin åsikt och det försvårar samarbetet mellan lärare och förälder. Granstedt anser då att det är av största vikt att lärare och förälder har haft tid att ”småprata” lite med varandra då och då, för att om möjligt minska ”gapet” mellan förälder och lärare.

Föräldramöten

Pirjo Lahdenperä (2008, s.62) belyser att i dagens skola kan man säga att föräldrar möten är ett sätt för skolan att marknadsföra sig. Föräldrar har många alternativ att välja mellan, när de låter sitt barn börja eller byta skola och på mötena kan skolorna visa upp det som är bra för just den skolan. Föräldrarna kan till exempel få kunskap om olika pedagogiska modeller, hur skolan lär ut språk eller matematik. Skolan kan också passa på att visa upp sina lokaler.

Föräldrarna får lyssna och ställa frågor och kan på så sätt aktivt välja skola åt sitt barn. Man kan se föräldramötena som ett viktigt verktyg för skolorna i kampen om föräldrarnas skolval för sina barn.

Hur några lärare i ett Mexikan-Amerikanskt område lyckas få med sig föräldrar som inte känner tillhörighet med skolan beskriver Allen (2007, s98). Exempelvis bjuder de in till lite speciella och festliga kvällar. Inbjudan är på både spanska och amerikanska och den ser inte ut som ett vanligt dokument som skolan brukar ge ut. Allen (2007, s.98) skriver vidare att så fort föräldrarna kommer in genom dörren för att vara med på mötet har lärarna ordnat en välkomstkommitté, som ser till att föräldrarna verkligen känner sig välkomna. Under mötets gång ser lärarna till att det är ett tillåtande och respektfullt klimat på mötet. Allen (2007, s.98) menar att om föräldrarna ska skriva något, kanske tycka till i olika frågor, är det viktigt att föräldrarna känner att de får skriva på det språk som ligger dem närmast. Det finns en slogan som lyder: "One who speaks two languages is worth two persons". Lärarna ser till att föräldrarna känner till den. Lärarna erbjuder sig också att skriva för dem som inte kan skriva eller dem som har svårt för att skriva. Perez (2005, s.26) menar i Allens bok *Creating Welcoming schools*, att lärarna, som organiserar mötena har samma mål. De vill få föräldrar och barn att känna att alla människor oavsett bakgrund är lika mycket värda. De vill också få föräldrarna att förstå att deras åsikter och röster är viktiga.

Lärare i Sverige har traditionellt haft ett föräldramöte per termin beskriver Alfakir (2010, s.15-24). Läraren har informerat föräldrarna. Hur föräldrarna har känt på och under mötet har inte varit så viktigt för läraren. För att lärare och föräldrar ska förstå varandra bättre, få nya infallsvinklar, överföra länders koder och klargöra vem som gör vad med mera måste skolan verkligen ta samarbetet med föräldrarna på allvar. Det är oerhört viktigt att föräldrarna känner sig respekterade, lyssnade på, sedda och nöjda med sitt barns skolgång. Lyckas skolan med detta, låter föräldrarna sina barn börja på eller fortsätta på skolan. Det är viktigt att lärare i dagens svenska skola verkligen ser och lyssnar på föräldrarna och inte ser dem som något slags bihang till barnen. Det har kanske varit naturligt för många lärare att tänka att deras arbete är att undervisa elever. Föräldrarna har varit något i den yttersta sfären, som lärarna träffat på utvecklingssamtal och på de få föräldramöten som de haft under terminen. Granstedt (2010, s.149) menar att för att få ett fungerande samarbete är det viktigt att få föräldrarna att komma på mötena. Det kan vara svårt för föräldrar att förstå vad det står på en inbjudningslapp till ett föräldramöte. Man når lättare föräldrar med mångkulturell bakgrund om man ringer och bjuder in.

För att kunna få alla föräldrar att känna sig välkomna till skolan är det av största vikt att de förstår vad som sägs på föräldramötena. Allen (2007, s.95) beskriver hur rektorer använde simultantolkar för att föräldrarna skulle kunna delta i diskussioner och kunna vara med och fatta beslut. Även Alfakir (2010, s.82) menar att det är viktigt att föräldrarna förstår vad som sägs på föräldrar mötena. Hon anser att en del föräldrar kan ta hjälp av andra föräldrar genom att sätta sig jämte de som pratar samma språk. Hon anser också att lärarna kan hjälpa till genom att sätta upp skyltar med vilket språk som pratas vid respektive bord och låta föräldrarna själva bestämma om de vill sätta sig med sina landsmän eller någon annanstans. Några föräldrar kanske föredrar att prata svenska och väljer att sitta bredvid någon med ett annat modersmål. Det är viktigt för lärarna, som organiserar mötena att ha förståelse för att alla föräldrar med utländsk bakgrund inte kan klumpas ihop efter språk och nationalitet. Föräldrarna är egna individer som kanske tar väldigt illa upp om läraren placerar dem bredvid en tolk, för de tycker att de kan svenska och de vill sitta tillsammans med sin granne, som kanske är helt svensktalande.

I Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr11 (2011, s.11) framgår också vikten av ett aktivt samspel mellan skolans personal, elever och föräldrar

”Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan skall utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället”.

Modersmåslärare- en outnyttjad resurs

Det är viktigt att mångkulturella föräldrar känner sig trygga när de skall ha en dialog med skolan menar Alfakir (2010, s.82). Hon skriver vidare att om föräldrarna får prata med en modersmåslärare på sitt modersmål under till exempel föräldramöten skulle de känna sig mycket tryggare och verkligen våga uttrycka sina åsikter utan att behöva tänka på om det som de säger är rätt eller fel. Granstedt (2010, s.129-131) menar att modersmåslärare ofta kan göra kontakten med föräldern mycket lättare, eftersom modersmåsläraren och föräldern pratar samma språk. Vidare menar Alfakir (2004, s.129-131) att modersmåslärarna är en grupp lärare, som ofta har låg status i den svenska skolan. Det beror ibland kanske på att de själva har bristfälliga kunskaper om den svenska skolans arbetssätt och mål och ibland beror det på att de har bristfälliga kunskaper i det svenska språket.

Modersmåslärarnas undervisningstid ligger ofta på eftermiddagarna, när den ordinarie skoldagen har slutat och då är det svårt för modersmåslärarna att få en naturlig kontakt med skolans övriga personal belyser Alfakir (2004, s.129-131). Dessutom måste modersmåslärare ofta undervisa på flera skolor under samma dag vilket förhöjer avsaknaden av tillhörighet. Alfakir (2004, s.129-131) menar också att det är synd att modersmåslärarna har så låg status då de har en kulturkompetens som den svenska skolan behöver. Skolan bör använda deras kunskap om barnens kulturella bakgrund mer än vad som görs idag. I mötet med barnen eller med deras föräldrar, brukar svenska lärare ibland ha svårt för att förstå varför föräldrarna gör på det ena eller det andra sättet, eftersom svenska lärare oftast har en annan referensram än föräldrarna till de elever som de undervisar. Modersmåslärarna är här en helt ovärderlig resurs, som kan förklara synsätt och seder för både lärare och föräldrar, så att samspelet mellan alla parter fungerar bättre och blir mer givande, eftersom både föräldrarna och lärarna oftast kan få lära sig nya sätt att se på aktiviteter och saker.

Metod, metoddiskussion och urval

I studiens planeringsfas bestämmer jag mig för att intervjua föräldrar från olika länder för att få ta del av deras tankar om föräldrars erfarenheter och uppfattningar av kontakter med läraren i den svenska skolan. Efter att ha läst ” *Den kvalitativa forskningsintervjun* ” av Steinar Kvale och Svend Brinkmann (2009) föll valet av metod på fenomenologiskt halvstrukturerade kvalitativa intervjuer. Kvale och Brinkmann (2009, s.42) anser

”Generellt är fenomenologi i kvalitativa studier en term som pekar på intresse av att förstå sociala fenomen utifrån aktörens egna perspektiv och beskriva världen som den upplevs av dem enligt antagandet att den relevanta verkligheten är vad människor uppfattar att den är”

I början är ambitionen att försöka få med föräldrar från olika världsdelar. Anledningen till detta är nyfikenhet och intresse för människor med olika bakgrund. Genom att intervjua dem vill jag få reda på deras uppfattning. Det visar sig dock svårt att komma i kontakt med någon med australiensisk och afrikansk bakgrund. Den australiensiska ambassaden i Stockholm kan inte hjälpa till med mejladresser på grund av sekretess. För att få kontakt med föräldrar med afrikansk bakgrund frågar jag två ur skolans personal och föräldrar till elever jag haft några år innan. De tackar dock nej.

Eftersom studiens syfte inte är beroende av vilka länder föräldrarna kommer ifrån, fortsätter jag med att fråga en närmare bekant till mig. Han är positiv och vill delta i studien. Genom honom får jag kontakt med en förälder från USA och ett föräldrapar från Chile. För att få fler medverkande frågar jag en lärare som sitter med i min skolas lokala styrelse, om hon vill göra några förfrågningar om deltagande. Tre av medlemmarna ger henne sin mejladress, men endast en svarar, när jag mejlar till dem. Föräldern kommer från Libanon. Det visar sig svårare än jag trott att få föräldrar med utländsk bakgrund att delta i studien. Fortsättningsvis frågar jag en förälder som bor i mitt område från Iran, skolans vaktmästare från Bosnien, en verksam lärare, som även är förälder med turkisk bakgrund och en modersmållärare, som är uppvuxen i Libanon.

Till sist lyckas jag få tio föräldrar vars barn och ungdomar är mellan 4 och 25 år att medverka i undersökningen. Föräldrarna som deltar i studien har alla arbeten. De kan tala svenska och de är inne i samhället. De är av medelklass. Länderna som finns representerade i studien är Bosnien, Chile, Iran, Libanon, Mexiko, Turkiet och USA. I resultatet av studien kommer föräldrarnas ursprungsländer inte att stå med, eftersom ursprunget inte är relevant för studiens syfte. Jag har också valt att ta bort länderna, för att läsaren av studien inte skall ha några förutfattade meningar av intervjupersonernas svar. I resultatdelen kommer jag att kalla föräldrarna vid olika namn. Namnen är helt påhittade, men könet på namnet är detsamma som på föräldern.

Det flesta föräldrar som deltar i studien är föräldrar som jag är ytligt bekant med. Urvalet är således ett så kallat bekvämlighetsurval, i och med att jag intervjuat de föräldrar som varit tillgängliga menar Trost (2005, s.120). Bekvämlighetsurvalet kan tyckas påverka studien negativt, men eftersom jag inte är verksam lärare åt någon av föräldrarnas barn och ingen av föräldrarna i studien är i en beroendeställning, nära kollega eller nära vän till mig anser jag inte att urvalet av föräldrar påverkar studien negativt. De föräldrar som intervjuas är alla etablerade i samhället. Intervjun lägger dock fokus på deras erfarenheter och uppfattningar som föräldrar inte på någon annan aspekt i deras liv, men på grund av mitt begränsade urval går det inte att generalisera. Staffan Stukat (2011, s.136) menar att ”utöver reliabilitet och validitet måste man också resonera kring vem de resultat man får fram egentligen gäller för”

”I en kvalitativ forskningsintervju produceras kunskap socialt i ett samspel mellan intervjuare och intervjuperson” menar Kvale och Brinkmann(2009, s.98). Det är dock viktigt att föräldrarna säger vad de verkligen tycker vid intervjun och inte säger något de tror att intervjuaren vill höra, vilket kan vara fallet om jag skulle intervju föräldrar till de elever jag undervisar eller föräldrar som är nära vänner. Det skulle minska studiens validitet. Kvale och Brinkmann (2009, s.146) menar att intervjuaren skall skriva ett manus till intervjun. Frågorna i studien utgår således från den intervjuguide jag skrev. Kvale och Brinkmann (2009, s.270) menar ”När det gäller intervjusvar säger en intervjuperson kanske inte sanningen om ett faktiskt förhållande, men uttalandet kan ändå till exempel uttrycka sanningen om personens uppfattning”. Under intervjun följer jag intervjuguidens frågor. Ibland följer jag upp svaren jag får med en följdfråga. Följdfrågan är relevant för studien.

Tillvägagångssätt och bearbetning

Intervjuerna spelas in med hjälp av en mp3-spelare och skrivs sedan ut för att underlätta bearbetningen. När jag behandlar materialet utgår jag oftast från det skrivna materialet, men ibland, vid osäkerhet över hur föräldern verkligen menar, lyssnar jag på det inspelade intervjuerna, för att kunna höra hur föräldern betonar. Jag har använt mig av fenomenologin genom att jag lyssnat noga på vad som sagts. Kvale och Brinkmann(2009, s.41) menar att "fenomenologin genom sin fokusering på innebörderna i undersökningsspersonernas livsvärld i hög grad bidragit till att klargöra förståelseformen i en kvalitativforskningsintervju". Patel & Davidsson (2011, s.105) anser att "Talat språk och skrivet språk är inte samma sak. Det underlättade mycket vid bearbetningen av materialet att det även var inspelat. Intervjuerna har tagit mellan 20 och 40 minuter att genomföra. Tidskillnaden beror till viss del av att vissa föräldrar blir mer engagerade av frågorna. Deras svar är längre. Tidskillnaden beror också av att jag ibland lägger till följdfrågor, vilkas fokus hela tiden är riktat mot studiens syfte. Kvale och Brinkmann(2009, s.46) menar att en "kvalitativ intervju riktar fokus mot forskningsämnet genom öppna frågor. Ryan och Bernard (2000, s.780-781) menar att för att kunna urskilja det i materialet som besvarar undersökningens forskningsfrågor skall man läsa intervjuerna noggrant "line-by-line", vilket är något jag gjort. Ryan & Bernard (2000, s.782-783) anser också att man ska använda sig av "öppen kodning" och markera sådant som man anser väsentligt utifrån undersökningens syfte. Jag har markerat och utifrån studiens syfte och dess frågeställningar har jag sedan skapat kategorier. Resultatmaterialet har sedan analyserats och relaterats till tidigare forskning om kontakten med föräldrar utländsk bakgrund. "Att kategorisera innehållet för att bearbeta det" är något Esaiasson m.fl. (2003, s.296) förespråkar.

"Att få intervjupersonen att känna sig avslappnad och bekväm är ytterst viktigt. Var intervjun skall genomföras är en sak som kan bidra till att intervjupersonen känner sig bekväm" belyser Ekengren och Hinnfors (2006, s.89). Med detta som utgångspunkt låter jag den förälder som skall intervjuas, välja var intervjun skall ske. De flesta föräldrar vill att jag skall komma hem till dem, vilket jag också gör. Vid intervjun är jag och föräldern ensam i ett rum, förutom vid ett tillfälle då jag samtidigt frågar ett föräldrapar. Jag lyssnar och ställer följd frågor ibland. Enligt Kvale och Brinkmann (2009, s.144) är det viktigt att intervjuaren börjar intervjun genom att förklara några viktiga saker. Innan jag börjar undersökningen berättar jag att syftet med studien. Jag visar mina frågeställningar och jag förklarar att jag tänker använda en mp3 spelare. Jag berättar också att deras svar kommer att vara anonyma. Deltagarna informeras också om att resultatet av studien kommer att användas i en c-uppsats, som kommer att vara tillgänglig för läroböcker, tidningsartiklar etc. Genom att jag tar upp ovan det ovan nämnda har jag tagit upp lite av det nämna riktlinjerna i HSFR som enligt Stukat (2011, s.140) "ska i första hand skydda undersökningsspersoners integritet". Det här gör jag för att föräldrarna skall känna sig trygga och våga svara fritt på de frågor jag ställer.

Stukat (2005, s.123) anser att intervjuaren måste vara helt säker på att de frågor som intervjuaren använder sig av är de bästa frågorna för att besvara uppsatsens syfte och frågeställningar. Intervjuguiden som används syftar till att besvara bådadera. Kvale och Brinkmann (2009, s.145) menar att det är viktigt att intervjuaren har tid till att tänka över vad som sagts under intervjun. De tycker att intervjuaren minst ska ägna 10 minuter efter varje intervju åt reflexion. Rekommendationen används genom att jag efter varje intervju reflekterar och skriver ner mina frågor och tolkningar av svaren, för att kunna använda dessa vid bearbetningen av analysen och diskussionen i studien.

Resultat

Resultatet kommer att redovisas utifrån intervjuguidens frågor. Jag har inte använt någon speciell tolkning för att redovisa resultaten. Kvale och Brinkmann (2009, s.254) menar att "...det inte är så viktigt med specifika analysverktyg om man har teoretisk kunskap om undersökningsämnet och ställer teoretiskt genomtänkta intervjufrågor" Jag har arbetat med föräldrar inom förskolans och skolans värld i 27 år och jag anser att jag har både teoretisk och praktisk kunskap om studiens ämne. För att klarlägga resultatet används citat. Efter varje citat kommer ett påhittat namn att stå inom parentes. Detta står enbart för att kunna särskilja föräldrarna från varandra. Vid vissa frågor redovisas vad flera föräldrar anser Vid andra frågeställningar uppvisas endast vad en förälder anser. Valet av citat är sammankopplat med hur väl citaten kan sammankopplas med syftet av studien

Tycker du att det är viktigt att föräldrar och lärare har kontakt?

Alla föräldrar som deltar i studien anser att kontakten mellan lärare och föräldrar är viktig. En förälder tycker att det är viktigt att veta vad läraren har för värderingar, eftersom barnen vistas länge i skolan och på "fritids". Föräldern menar att lärarens värderingar påverkar barnet. Hon säger att: "Man vill veta vad läraren har för värderingar. De är där så många timmar". En annan förälder menar att kontakten med läraren är väldigt viktig, eftersom hon som mamma kan förklara för läraren vad och hur hennes barn tänker:

Det är jätteviktigt med kontakt med läraren. Jag som mina barns mamma förstår hur mina barn tänker och jag berättar nästan alltid för läraren. Barnen ska känna sig som hemma. Jag tycker att läraren är en andra mamma. Jag vill att läraren ska förstå hur mina barn tänker. Om det händer något vet hon hur mina barn tänker. Läraren kan behandla situationen så bra som möjligt (Soraya).

Tre föräldrar säger uttryckligen att barnens resultat i skolan påverkas positivt av att föräldern och läraren har kontakt. En förälder säger att: "Det är jätteviktigt med kontakt på grund av att föräldern måste veta barnens resultat. För att barnen ska kunna välja bra gymnasieval och ett bra yrke (Alex). En annan förälder menar att:

Det är jätteviktigt att föräldrar och lärare har kontakt. Det är nästan A och O för elevens framgång. Barnen får sina värderingar från sina föräldrar. Det är väldigt viktigt att föräldrarna stöttar sina barn, även om de inte själva kan läsa eller skriva kan de sitta med när barnet gör läxan och vara intresserade (Sarah).

Den tredje föräldern som menar att kontakten mellan läraren och föräldrarna påverkar barnens resultat säger att: "Det är väldigt viktigt att lärare och föräldrar har kontakt, för att föräldrarna skall veta hur det går för eleven" (David).

Det är viktigt med kontakt, men att det inte är viktigt att föräldern engagerar sig aktivt i skolan, om allt är bra med barnet i skolan, säger en förälder. Föräldern litar helt och hållet på lärarens kompetens. Han menar att: "Jag är ingen pedagog. Det finns folk som är utbildade" (Gabriel).

Vilken sorts kontakt/samarbete har/hade du med lärarna?

När jag ställer den här frågan menar jag kontakt, som föräldrarna har med läraren utöver föräldramöten och utvecklingssamtal. För att kunna få en klarare bild över hur föräldrarna har svarat har jag delat in svaren i olika kategorier som utkristalliserades ur intervjumaterialet.

- Kontakt i skolan
- Informell kontakt på ”Fritids”
- Telefonkontakt
- SMS kontakt
- Mejlkontakt och kontakt via skolans hemsida
- Skriftlig kontakt

Kontakt i skolan

Nedan presenteras huruvida föräldrarna tar initiativ att komma till skolan och prata med läraren och vilken vikt föräldrarna lägger vid denna typ av kontakt. Tre föräldrar anser att det är bra att föräldern söker upp läraren i skolan och pratar med denne. De menar att det är bra att barnen ser att läraren och föräldern samarbetar. De resterande föräldrar menar att det inte är viktigt att föräldrarna regelbundet besöker läraren. En av föräldrarna, som ofta hälsar på i skolan uttrycker det så här:

Jag besöker. Jag är alltid med på alla möten. Det är jätteviktigt. Det är viktigt att föräldern engagerar sig och visar att jag är intresserad. Jag måste visa att jag vill mitt barns bästa. Man måste som förälder få veta hur det går i skolan. Föräldern skall vara med hela tiden. Läraren skall vara tydlig med hur det går för barnet. (Soraya).

En annan förälder, som också menar att denna form av kontakt med läraren på skolan, är viktig säger att:

Jag kommer till skolan. Jag har all sorts kontakt med läraren. Mina barn är blyga alla känslor de har de visar inte framför läraren. De visar när de kommer hem. Jag brukar fråga mina barn om vad som hänt. De berättar allt (Jenny).

Detta är viktigt säger ännu en förälder. Han belyser att han ”kommer mycket till skolan och frågar om det är problem och vad läraren tycker att mitt barn behöver förbättra. Jag undrar om vi kan göra mera arbete hemma. Att komma till skolan och diskutera problemen i god tid ger resultat”. (Alex).

Informell kontakt

Tre av föräldrarna som har sina barn på ”Fritids” menar att det är positivt att kunna möta lärarna mer informellt. De tycker att det är bra att kunna beröra även mer vardagliga ämnen i kontakten med läraren. De uppskattar också att kunna samtala med läraren, utan att behöva avtala en tid för tid först. De menar att den informella kontakten gör att man som förälder kommer närmare läraren. Genom den informella kontakten lär föräldern känna läraren bättre

och vice versa. ”Den informella kontakten ger mest. Den ger en annan kontakt, som också är viktig. Barnet ser att föräldrar och lärare samarbetar. Föräldern säger att ”då brukar man alltid fråga hur det gått idag med mera ” Det är viktigt att barnen vet”(Sarah). Lärarna är väldigt öppna och det är positivt med informell kontakt, då man ha ren annan sorts utbyte vid denna typ av kontakt menar en förälder (Maria). Hur hon hade känt, när hennes son började i skolan berättade den tredje föräldern. Föräldern sade att hon hade känt att hon ville ha en nära kontakt med läraren, för att på så sätt kunna hjälpa sin son i skolan på bästa möjliga sätt. Hon berättade lite om hur hon känt, när hon varje dag kom till skolan för att hämta sin son på ”Fritids”. Hon säger att:

Jag kände att det tog tid att ”komma nära”- att få nära kontakt. Jag kände att jag inte ville ge upp. Jag ville ha nära kontakt. De tog tid för dem att lära känna min son och klassen. Andra saker som varit dåligt har jag tagit upp direkt. Jag har inte kunnat vara tyst, när till exempel en lärare pratar i hallen med mig om ett annat barn för att jämföra. Det tycker jag inte är professionellt. Om det har hänt något vill jag höra både positivt och negativt och jag vill att man bokar ett samtal och inte tar det framför andra i hallen, även om det mesta är bra. Jag har också tagit upp saker direkt med rektorn. Hon blev glad, när hon fick reda på detta. Det har märkts en stor förändring efter dessa samtal (Åsa).

Telefonkontakt

Fem föräldrar tycker att telefonen är ett bra hjälpmedel i kontakten mellan lärare och föräldrar. De tycker att läraren skall ringa ofta och informera föräldern, om sådant som hänt i skolan. De tycker också att telefonen är ett bra sätt för dem att nå läraren. Både Soraya och Jenny tycker att telefonkontakt med läraren är bra. Soraya menar att hon ringer till läraren om det är något viktigt. Jenny tycker att det är bra om läraren ringer ofta. Hon tycker det är viktigt att läraren ringer för att visa att han eller hon bryr sig om barnen, oavsett om det är bra eller dåliga saker läraren ringer och talar om. Maria säger att hon och läraren har bestämt att läraren ringer om det är något som behöver tas upp. Hon tycker att den kontakten fungerar bra. Maria berättar vidare att hon ofta ringer till skolan, när hon inte delar skolans uppfattning i några frågor, som rör hennes barns kunskapsinhämtning och utveckling i skolan. Föräldern säger att: ”Jag är inte nöjd med kontakten med klassläraren. Jag är bekymrad men, läraren är inte bekymrad. Jag ringer och pushar på hos rektorn och specialpedagogen” (Maria). En förälder uttrycker sin kontakt med läraren så här: ”Lärarna ringer och kontaktar föräldrarna om det är något problem i skolan (Sarah)”.

SMS-kontakt

Det är lätt att skicka meddelanden och att hålla kontakt med hjälp av SMS menar en förälder Han säger att: ”Nu när det finns mobiltelefoner är det ju enkelt att hålla kontakt via sms. Jag skickar SMS till vår sons idrottslärare, om han inte skall vara med på idrotten och då Sms:ar hon tillbaks”(Gabriel).

Mejlkontakt och kontakt via skolans hemsida

Användandet av datorn, som ett sätt att hålla kontakt med läraren tar två föräldrar upp. De menar att kontakten med läraren kan ske med hjälp av e-post och med hjälp av skolans eventuella hemsida. Åsa använder kontinuerligt datorn i sin kontakt med läraren:

Vi har en annan kontakt genom mejl också hon skickar mejl och brev och informerar oss om vad som händer om det som är aktuellt under veckan. Det fungerar så där eftersom jag är väldigt upptagen-några gånger har jag missat. Jag känner att jag har blivit bättre på att titta. Jag tittar oftare nu. Jag tycker att det fungerar bra och de har också en hemsida där man kan titta och läsa om olika aktiviteter och om det är något speciellt som händer under veckan. "Läraren kan även mejla personliga saker som till exempel en gång när min son hade varit i bråk med en annan pojke. Hon mejlade och ville att jag skulle höra av mig".

Alex menade att det vore en god ide att använda datorn i kontakten med skolan. Föräldern framhöll även att "Läraren kan mejla till föräldern".

Skriftlig kontakt

Det är inte nödvändigt att läraren och föräldern träffas personligen, om allt fungerade väl med barnet i skolan anser en förälder. Föräldern tycker att det skall räcka med skriftlig information: "Det skall räcka med en skriftlig rapport från läraren, om allt är bra med barnet i skolan" (David).

Erfarenheten av att läraren använde sig av en kontaktbok berörde en förälder. Hon berättar att barnet har en skrivbok liggande i sin väska. Både läraren och föräldern skriver i boken för att meddela sig med varandra. Föräldern tycker att användandet av en kontakt bok är ett bra sätt att hålla kontakten levande mellan lärare och förälder. Föräldern säger att: "Läraren ska skriva ner i en bok hur det går för barnet. En kontakt bok där man skriver under. Vissa barn behöver mer kontakt än andra" (Soraya).

Hur fungerar föräldrar möten och utvecklingssamtal?

Samtliga föräldrar tycker att det är bra med stora möten för föräldrar. De menar att det är viktigt att föräldrarna deltar, främst för att kunna ta del av informationen som skolan ger föräldrarna. Föräldrarna uttrycker sig på följande sätt om föräldramöten:

- "Jättebra, det var välplanerat. Man kände att allt hamnade på plats. Bra information" (Åsa).
- "På föräldramöten tar man mer upp allmänna saker" (Sarah).
- "Jag tycker att stora föräldrar möten är utmärkta man får mycket bra information. Det är synd att det är så få som kommer. De flesta kanske kommer från skolan eller jobbet eller har små barn eller kan inte, men för mig det är jätteviktigt. Men för mig är det jätteviktigt att vara på alla möten (Jenny).
- "Informationsmöten är meningsfulla möten" (Maria).

Föräldramöten är ett bra sätt för rektorn att synas menar en förälder. Föräldern berättar hur det brukar vara på den skola, där hennes barn går. Föräldern ger också sin syn på brukarrådet, som de har på den skolan, där hennes barn går. (Brukarrådet är en sorts informations råd, där föräldrar, lärare och rektor ingår. Föräldrarna är valda av respektive klass. På brukarrådsmötena får föräldrarna lite mer insyn i skolans angelägenheter av rektor. Föräldrarna som ingår i brukarrådet skall förmedla informationen till resten av föräldrarna i klassen). En av föräldrarna (Maria) säger att:

På mina barns skola har de inför varje läsår, en avstamp som rektorn håller i och därefter ett möte med klassen. Jag tycker att det är bra att rektorn syns. Skolan ger relevant information på mötena. Föräldrar får också en möjlighet att vara med på brukarråd. På brukarrådet får man som förälder kunskap om vad skolan tycker. (Maria)

Föräldramöten är ett bra sätt för föräldrar att få kontakt med andra föräldrar menar tre föräldrar (Sarah, Åsa, Maria) David håller med. Han uttrycker det såhär: "Föräldramöten är en social grej, som förälder har man chans att träffa andra föräldrar. De andra föräldrarna är ju ofta grannar". En annan förälder håller med om att det är bra med föräldramöten, men menar att det är otroligt viktigt hur läraren utformar kallelsen om mötet till föräldrarna. Föräldern tycker att innehållet på mötet skall framgå tydligt på den information som ges till föräldrarna. Hon säger att: "Med vissa lärare tycker jag att det är jättebra med klassrumsföräldramöten, men det beror på hur man skriver i kallelsen. Det är viktigt vad man har för innehåll på föräldramöten (Soraya).

Föräldramöten är viktiga, dels därför att föräldrarna får känna sig delaktiga i sitt barns och klassens aktiviteter och dels därför att man som förälder får chans att ställa frågor och säga vad man tycker. (Åsa, David, Jenny) De säger:

De berättade för föräldrarna hur de kunde bli delaktiga. Man valde representanter. Föräldrarna delades in i tre grupper, som ansvarade för olika aktiviteter, för barn och föräldrar. Vårgruppen, höstgruppen, Luciagruppen. Föräldrarna får känna sig delaktiga i det klassen gör. Det tyckte jag var positivt (Åsa).

Det är bra med föräldramöten, för där finns en chans att ställa frågor (David).

Det är viktigt att jag får säga vad jag tycker på föräldramötena. Det är viktigt att lärarna lyssnar till vad vi föräldrar har att säga. Jag vet t.ex. att barnen måste följa reglerna, men jag måste få säga att det inte är bra för mitt barn. Lärarna måste lyssna på mig (Soraya).

Språkets- och kroppsspråkets betydelse tar en förälder upp. Hon menar också att det är av stor betydelse att föräldrarna känner att läraren bryr sig om barnen.

Det är också viktigt att lärare och föräldrar förstår varandra (språket) Det är också viktigt med lärarens kroppsspråk. Hur du bemöter mig. Känner man sig välkommen och märker att den här läraren bryr sig om mitt barn, då vill man ha kontakt". (Jenny)

En annan förälder poängterar att det är det äkta engagemanget, som är det allra viktigaste i kontakten mellan läraren och föräldern. Hon säger: "Att kontakten med min dotters lärare är så bra tror jag mycket beror på föräldrarnas engagemang för skolan och naturligtvis lärarens engagemang" (Soraya).

Utvecklingssamtal

Under intervjun ger fyra föräldrar självmant sina synpunkter på utvecklingssamtalet. En förälder menar att han som förälder inte behöver närvara på samtalet. Han säger: "Ett samtal mellan lärare och elev. Jag är med, men jag är inte nödvändig (David). En annan förälder berättar hur det är att första gången vara med på ett utvecklingssamtal. Så här uttrycker den föräldern sig:

Utvecklingssamtalet var en helt ny upplevelse för mig. Det var första gången som han var med. Jag kände att jag var mest lyssnare. Han berättade och läraren förklarade och hade jag någon åsikt kunde jag säga den. Jag tyckte att det var jättebra. Det handlade mest om hans utveckling, hans lärande och hans sociala förmåga. Hur han fungerar. Läraren pratade lite och frågade hur vi gör hemma om vi läser böcker med mera (Åsa).

En förälder uttrycker att hon inte tycker om utvecklingssamtal, eftersom hon tycker att hennes söner inte behandlas korrekt av läraren. Hon menar att hon inte har "... tyckt om utvecklingssamtal med mina pojkar. Jag tyckte inte att lärarna behandlade dem juste. De är godhjärtade, men läraren måste utse några till offer" (Rosa).

Varför tror du att föräldrar uteblir från många möten med läraren?

Alla föräldrar uttrycker att de tror att föräldrarna är engagerade och egentligen ville gå på möten, men åtta föräldrar menar att språket är en stor barriär. En av föräldrarna uttrycker det på följande sätt: "Jag tror att det kan ha olika orsaker. Jag tror inte att det beror på engagemang. Jag tror att det kan bero på språket bland annat". (Sarah).

Två andra föräldrar menar att föräldern, som uteblir från mötena inte förstår att det är ett delat ansvar mellan förälder och lärare. De förstår inte lärarens syfte med mötena. Den ena föräldern säger att: "Man lägger ansvaret på skolan. Man ser det inte som ett samarbete. Vissa är engagerade och vissa lägger över det på skolan och tänker inte mer på det" (Maria). Den andra föräldern är också frågande till sin medverkan på föräldramöten, hon uttrycker sig på följande vis: "Vissa föräldrar tycker inte det är så viktigt att delta på föräldramötena. De undrar vad de skall på mötena och göra" (Rosa).

En annan åsikt som uttrycks är att det är viktigt att läraren tar upp information, som är viktig för alla och inte pratar om speciella barn. Föräldern menar att: "Det som är dåligt är att föräldrar frågar för mycket om sitt eget barn och alla är tvungna att lyssna på sådan speciell information" (David).

Det är viktigt att föräldern känner sig välkommen. Det är också viktigt att föräldern känner att läraren bryr sig om barnet: "Känner man sig välkommen och märker att den här läraren bryr sig om mitt barn, då vill man ha kontakt. Annars tror jag inte att föräldrarna fortsätter att komma på föräldrar möten" (Rosa).

Föräldrar och lärare måste verkligen prata med varandra, om sådant som är viktigt betonar en förälder. Han säger: "Jag har upplevt föräldrar möten där man pratar runt problemet, så nästa gång vill man inte komma" (Camilla).

Varför tror du att kontakten fungerar dåligt?

Många föräldrar mår helt enkelt för dåligt för att orka hjälpa sina barn tror en förälder:

Många har problem och har inget arbete. De blir deprimerade och kan inte hjälpa sina barn på grund av depression, för en del är det tvärt om – de jobbar för mycket och hinner inte hjälpa sina barn. De låter storasyskon hjälpa barnen, men de vet att de är ansvariga (Jenny).

En annan förälder menar att det skulle vara fler föräldramöten, om det fanns en kultur i Sverige att träffa lärare. Föräldern jämförde med hemlandet, Chile. Han tror att många föräldrar bara vill lämna sina barn i skolan och sedan inte bryr sig, om vad som händer under skoldagen:

Jag tycker att det är för få föräldramöten. Jag har en känsla av att det inte finns någon kultur för att träffa lärare här. Jag tycker det känns som om många bara vill lämna sina barn på skolan och inte bryr sig mer. Jag tror inte att det ingår i kulturen att engagera sig jättemycket i skolan, som det är i Chile (Gabriel).

Skolans personal skall se till brukarnas behov menar en förälder. Hon tycker skolan har mycket att lära, när det handlar om att sätta kunden i centrum. Hon säger att: ”Jag känner att rektorn, specialpedagog och lärare, kan vara mer service minded. Det är hela tiden jag som får ligga på om fler möten” (Maria).

En förälder tror att föräldrarna tycker att de har annat att göra än att engagera sig i sina barns skolgång. Hon säger att: ”Jag tror att en del föräldrar tycker att de slösar bort sin tid, om de går på föräldramöten eller så bryr de sig helt enkelt inte om sina barns skolgång” (Soraya).

Den dåliga kontakten mellan lärare och förälder beror på att läraren inte är tillräckligt engagerad menar en förälder. Hon säger att: ”Läraren hör av sig för sällan. Det är dålig återkoppling. Inte ens på läxor. Läraren hör inte av sig, fast hon inte får en signatur på det, som hon lämnar in (Maria). Vidare menar hon att kontakten skulle varit annorlunda, om lärarens arbetstider hade sett annorlunda ut. Hon säger att: ”Läraren kommer samtidigt som barnen. Man har inte tid att säga om barnet har slagit sig eller något annat” (Maria).

Två föräldrar anser att lärarna bara använder utvecklingssamtalet, som forum för kontakt. Båda föräldrarna tycker inte att det är tillräckligt. En förälder från Libanon uttrycker det så här:

Man måste som förälder få veta hur det går i skolan. Man skall inte få reda på utvecklingssamtalet att det gått dåligt. Det skall man veta innan. Föräldern skall vara med hela tiden. Läraren skall vara tydlig med hur det går för barnet. (Jenny)

”Man ringer när det hänt riktigt stora saker, men inte annars. Man får reda på saker som har hänt på utvecklingssamtalet och då är det i sista stund” menar en förälder (Camilla).

Har du några tankar om hur kontakten kan förbättras?

Några föräldrar tycker att det är läraren, som tar för lite kontakt med föräldern. Camilla tycker att många lärare tar för lite kontakt med föräldrarna. Hon tycker att lärarna undviker att ringa hem. Hon menar att lärarna i Chile tar kontakt direkt om eleven inte har gjort sin läxa eller om eleven kommer för sent. Även Alex menar att lärare och föräldrar borde ha tätare kontakt. Han menar att läraren ska se till att föräldrarna samlas en gång i månaden för att föräldrarna ska få veta sitt barns resultat.

Föräldrarna tycker att kontakten med lärarna brister gällande skolans regler och förmedlande av barnens resultat. Detta är något som två föräldrar tycker kan förbättras. En förälder uttrycker sig så här: ”Jag tror på större tydlighet. Man ser vad man kan få ut av barnet. I matte är det så här och i svenska är det såhär. Här i Sverige saknar jag också tydlighet om regler.

Det är otydligt om man får prata eller ej. Om man ska ha penna med sig eller inte” (Maria). Den andra föräldern menar att: ”Allt handlar om betygskriterier (Alex).

Det som behöver förbättras i kontakten mellan lärare och föräldrar är hur många föräldrar som kommer på föräldramötena belyser några föräldrar. Några föräldrar menar att det skulle komma fler föräldrar till mötena i skolan, om det framgår av kallelsen att sammankomsten skall ske under trevliga former och om innehållet på mötet är meningsfullt. En förälder säger att: ”Om läraren anordnar något väldigt trevligt, så kommer det mer föräldrar” (David). Innehållet på föräldramötena måste vara meningsfullt menar en förälder. Han säger att: ”Ibland är föräldramötena innehållslösa. Om man skall ha föräldramöten måste det vara meningsfulla möten. Föräldrarna skall gå från mötena med någonting” (Gabriel).

Ytterligare några föräldrar menar att kontakten mellan skola och föräldrar beror på föräldrarnas engagemang i skolan. Jenny säger att:

”Ibland vi måste inte tänka så, att läraren skall ta kontakt. Läraren har mycket att göra. Om föräldern märker att något är fel, så är det vårt jobb också och man kan gå vidare. Det är inte alltid lätt för läraren med många barn och olika språk - Föräldrarna måste också ta sitt ansvar ”

En annan förälder som också menar att kontakten mellan lärare och föräldrar beror på föräldrarnas engagemang säger att:

Om kontakten med lärarna skall förbättras ytterligare måste jag vara mer aktiv. Jag måste fråga mer när jag hämtar och lämnar till exempel. Nu är kontakten mest från skolans sida, om jag skall få reda på mer vad klassen gör hela dagarna. Man kan också vara med i klassen under en dag, för att titta och hälsa på. Det lilla man ser när man hämtar, kan jag inte bedöma på. Det kanske händer något då (Åsa).

Något som behöver förbättras i kontakten mellan lärare och föräldrar är att föräldrarna behöver lita mer på lärarens kompetens belyser en förälder. Han menar dock att föräldrarna inte behöver involveras aktivt. Han säger att: ”Vid utvecklingssamtal borde det räcka att elev och lärare träffas. Föräldern måste ta ledigt från jobbet. Det skulle räcka med en skriftlig rapport” (David). Något annat som skulle kunna förbättras i kontakten mellan lärare och föräldrar, menar Maria, är lärarens tillgänglighet. Hon anser att det skulle skapas mer kontakt, om läraren skulle vara tillgänglig, när föräldern kom till ”fritids”.

Hur ska lärarna göra för att få föräldrar att delta mer i skolans aktiviteter?

Föräldrarna har olika synpunkter på hur lärarna ska göra för att få föräldrarna att delta mer i skolans aktiviteter. En förälder menar att läraren skall ta hjälp av eleverna för att få föräldrarna att komma till skolan. Hon säger att: ”Läraren ska säga till sina elever att de skall prata med sina föräldrar om att det är viktigt att gå på föräldramötena” (Soraya). Rosa belyser att det är viktigt hur man bjuder in föräldrarna till sammankomsterna. Hon säger att:

”Det är viktigt hur man tar upp inbjudan. Om man bara skickar en lapp kanske man glömmer eller tappar bort lappen. En del föräldrar behöver bli påmind på grund av allt man har runt omkring sig. Berätta på något roligt sätt, för bilden man har från sitt hemland är” tänk om de skall berätta om mitt barn framför alla och jag kommer att skämmas” det är detta som kan hindra. Föräldrarna tänker ” det är bättre att jag inte går” men om man på något sätt försöker informera föräldrar om att vi skall berätta om vad vi gör... Hur skall vi jobba för att det skall bli bättre för ditt barn? Hur

skall vi göra det tillsammans? Att man pratar om samarbete och om verksamheten, så tror jag det blir lättare”

Att utgå från föräldrarnas önskemål är också något läraren bör tänka på vid planerandet av föräldramötena. Sarah menar också att det skulle vara bättre om dialogen mellan förälder och lärare kunde ske lite mer avspänt:

”Man kanske kan börja ”bakifrån” och fråga föräldrarna vad de vill ta upp på föräldramötena. Föräldrarna kan involveras från början. Det kan vara av betydelse var mötet hålls – i vilken miljö. Det kan vara lite mindre skrämmande. Mötet kanske kan vara café liknande. Man träffas och pratar. Lite mer avslappnat kanske. Lite tilltugg och lite sådant. Föräldrarna kanske kan ta med sig varsin kaka. Samtidigt som man utgår från vad föräldrarna vill att man skall ta upp”

Flera föräldrar anser att mycket bottnar i språkförbistring. De menar att läraren skall använda föräldrarnas språkkunskaper för att överbrygga förbistringen. En av föräldrarna säger att: ”Det finns olika språk, man kan hjälpa varandra. Jag kan t.ex. arabiska jag kan hjälpa till. Man kan fråga föräldrarna om vilket språk de kan om de kan hjälpa till att tolka, för tolkar är dyra och skolan har inga pengar” (Jenny). Att göra föräldramötena mer attraktiva för att attrahera föräldrarna är en annan idé samma förälder har om hur man kan få föräldrarna att delta mer i skolans aktiviteter. ”Ett tips för föräldramöten är att läraren alltid skall ha något ”nytt” att komma med, så att föräldrarna blir nyfikna och vill veta vad som kommer att hända”

Det finns inte någon kultur för föräldrar i Sverige att engagera sig jättemycket i skolan menar en förälder. Föräldern menar att det är en väldig kontrast om man jämför med hemlandet. Att skapa en kultur för föräldrar i Sverige att engagera sig i skolan menar föräldern således skulle hjälpa. Hon säger att:

”Jag tycker att det är för få föräldramöten. Jag har en känsla av att det inte finns någon kultur för att träffa lärare här. Jag tycker det känns som om många bara vill lämna sina barn på skolan och inte bryr sig mer. Jag tror inte att det ingår i kulturen att engagera sig jättemycket i skolan, som det är i Chile. Har man ett barn i Chile är man i skolan också. Det är större socialt tryck i Chile. Går man inte på möten skolan ordnar, får man skämmas inför andra föräldrar. I Chile är det inte bara föräldramöten för klassen. Skolan fostrar barnen. Man samlar t.ex. in pengar för att stödja något solidariskt- samlar in pengar för behovande med mera. På avslutningarna i Chile har man med sig en kaka och man umgås med varandra som föräldrar. I Sverige träffas man i lågstadiet och sedan på mellan och högstadiet ses man inte alls. I Chile är det vanligt att föräldrar är med sitt barn någon dag i skolan”.

Hur tror du att kontakten/samarbetet med läraren/skolan skulle varit om du haft barn som gick i skolan i ditt hemland?

Kontakten och samarbetet med den svenska skolan är svår att jämföra med skolorna i föräldrarnas hemländer. En förälder säger så här:

”Det är två helt olika system. Utifrån det som jag har erfarenhet av i Iran var det ett helt ensidigt system: Läraren bestämmer. Barnen är inte så delaktiga, i varje fall i då-tiden, men med tanke på hur landets regering styr så är det nog mycket samma. Jag har till exempel aldrig haft utvecklingssamtal i mitt land, man bara kallar fram föräldrarna, när det hänt något dåligt- bara för att uppmärksamma detta. När jag gick i skolan hade man inte det samarbetet och den relationen, som man har i Sverige. Det handlar bara om barnets lärande: matte, fysik med mera. Man fick betyg och om de var bra kunde man tro att allt var bra. Det handlade ingenting om sociala kontakter och allt det runtomkring. Jag vill inte ha det auktoritära system som finns i Iran, men här fattas det ibland disciplin. Man matar barnen med deras rättigheter och barnen är inte mogna för att

ta emot det. Man måste förstås prata om barnens rättigheter när de är små, men man måste också prata om barns skyldigheter. Man skall respektera också. Barnen blir vilsna. Barnen vet inte var gränsen går. Skolsystemet skulle vara någonting mellan Iran och Sverige”.

Att länderna är olika och att detta gör det svårt att jämföra kontakten med läraren i Sverige och kontakten med lärare i hemlandet, förs fram av flera föräldrar. En förälder menar att

”I Libanon får barnen inte fortsätta om de inte har godkända betyg. Många föräldrar anställer extra lärare på kvällstid för deras barn skall klara sig. Jag tycker att betyg har sina fördelar och nackdelar. För de elever som har lätt för att lära, för dem är betyg bra och för andra är det sämre”.

Skillnaden kring betyg är stor mellan Sverige och hemlandet. Det påverkar kontakten mellan lärare och föräldrar menar en förälder. Kontakten får en mer allvarlig karaktär anser han. Gabriel säger att:

”Det är betyg från första klassen. Det gäller att ha godkänt. Så fort det är risk att inte bli godkänd får man varningar. Skolan vill bara behålla de elever som klarar sig. Detta gäller bara privata skolor. I kommunala skolor kan man inte bli utvisad. Man måste ha godkänt i de viktiga ämnena för att få gå vidare. I kommunala skolor får du stanna kvar i samma klass tills du är godkänd. Man får lära sig när man är liten att man måste sköta sin skola om man vill fortsätta att vara med sina kompisar. Om jag inte klarar skolan, får jag inte fortsätta med mina kompisar. Kravet är att du hela tiden måste prestera. Min bror fick stanna i samma klass i gymnasiet i tre år. Jag kom ikapp honom. Man får bara tre försök. Sedan får man fortsätta på kvällsskola”.

Några föräldrar tror att större tydlighet och betyg tidigt, ökar föräldrarnas intresse för att ha kontakt med skolan. Två föräldrar uttrycker sig på följande vis:

I USA är det mycket mer bestämt-klarare regler. Skolan stäms mera. Barn kommer bort(kidnappas). Det är tryggare här-mer enhetligt, varifrån man kommer. Här kommer de flesta ifrån samma förutsättningar. I USA har alla olika förutsättningar. Skolan har större tydlighet. Det är också mer konkret betygssättande i USA. Man uppnår en acceptabelnivå redan ifrån ettan.

”Jag skulle vilja ha betyg. När de gör prov fick föräldrarna resultat. Man följer noga. Man kan se hur barnen utvecklas. Om barnet klarade allt fick de MVG. Rektorn lämnade betyget framför hela skolan. Barnet fick känna sig jättestolt och kanske de andra barnen tänker ”vi skall göra samma sak” Stå bredvid rektorn och känna sig duktiga. Här jag vet ingenting, ingen nämnde. Jag vet att det är viktigt att få vara stolt. Jag har upplevt det här. Jag fick uppmuntran” (Jenny).

En förälder nämnde det faktum att man är rädd för läraren/myndigheterna i hemlandet. Detta påverkar kontakten med läraren. Hon säger att: ”I mitt land vågar man inte säga något till läraren, man är rädd att barnet hamnar fel att läraren blir arg. Man tror att det påverkar barnets betyg i framtiden. Man vågar inte”. Vidare menar hon att man känner sig stark i hennes hemland om man har kontakt med myndigheterna (om man känner någon inom en myndighet). Hon säger att: ”I mitt hemland känner man sig stark om man har någon kontakt med myndigheterna annars känner man sig svag. Känner man inte någon och tycker och säger att skolan (läraren) är dålig, då drabbas barnet”(Soraya)

Analys

Valet av teman till analysen har utgjorts av det centrala som uppenbarats vid intervjuerna med föräldrar med utländsk bakgrund. ”Meningskoncentrerande innebär att man drar samman intervjupersonernas yttranden till kortare formuleringar. Långa uttalanden pressas samman i kortare, där huvudinnebörden av det som sagts formuleras om” belyser Kvale och Brinkmann (2009, s.221). I intervjuerna framkommer att flera föräldrar betonar följande teman: Kontakt mellan föräldrar och lärare, Möten, Språk, Läraren som auktoritet, Annorlunda regel och betygssystem. Under varje temarubrik kommer inledningsvis en presentation av vad som kommer att tas upp inom respektive område.

Kontakt mellan föräldrar och skola

Temat tar upp att alla föräldrar som deltar i studien anser att kontakten mellan föräldrar och lärare är viktig. Föräldrarna menar att det är betydelsefullt med personlig kontakt. I studien framkommer att nio av tio föräldrar anser att det är angeläget att träffa läraren personligen. Syftet med kontakten är att föräldrarna anser att den gagnar deras barn. Genom kontakten vill föräldrarna bland annat öka sin kunskap om barnens sociala miljö och kunskapsinhämtning. De flesta av föräldrarna vill också personligen lära känna sitt barns lärare.

Studien visar att föräldrar oftast ringer till läraren, men även personliga besök, datorer och sms används för samspelet. Åtta av föräldrarna tycker att det mycket är föräldrarnas ansvar att kontakten med skolan upprätthålls. De anser att det är föräldrarna, som genom ett aktivt engagemang får samarbetet att fungera. Tre av föräldrarna menar att det är mycket lättare att hålla kontakten med läraren, om förälder och lärare har möjlighet att mötas och samtala vid till exempel hämtning och lämning på fritidshemmet. Det är lättare att träffas utan att först ha avtalat en tid. Mötet och samtalet blir mer spontant och naturligt. Föräldrarna belyser även att mer allvarliga samtalsämnen med läraren går lättare att genomföra, om föräldern har en mer personlig relation med läraren. Jag tolkar detta som att lärare borde få mer tydlig tid för föräldrakontakt i sitt schema. Lärarna ser sig själva främst som kunskapsförmedlare. De har inte fått tillräcklig utbildning om hur viktigt det är att interagera med föräldrar. Allen (2007) menar att genom att föräldrar och lärare möts regelbundet och samspekar kan deras olika kunskaper, om samma barn hjälpa barnet både i och utanför skolan. Även Alfakir (2010, s.30) anser att det är viktigt att föräldrar och lärare träffas med jämna mellanrum. Lawrence-Lightfoot (2003, s.230) menar att lärarna måste få kunskap om hur man bygger relationer till föräldrarna och i läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr11 (2011, s.11) står det tydligt att det skall vara ett samspel mellan skolans personal, föräldrar och elever.

Möten

Denna kategori handlar om föräldrarnas åsikter och synpunkter om sammankomster på skolan, där flera föräldrar samtidigt är engagerade. Samtliga föräldrar i undersökningen anser att det är bra med stora föräldramöten främst för att de på mötena har möjlighet att ta del av den information, som skolan ger föräldrarna. Några föräldrar i studien menar att de skulle komma fler föräldrar till sammankomsten om det framgår av kallelsen att mötet skall ske

under trevliga former och om mötet är meningsfullt för föräldrarna. Min tolkning av det här resultatet är, att trots att det inte alltid är så många föräldrar som kommer på möten, som lärarna anordnar, är de som kommer positivt inställda. Vidare handlar det om att lärare måste kunna få med sig föräldrar. För att kunna detta är det viktigt att lärare tar reda på hur föräldrar vill engagera sig i sitt barns skolgång. Lärare i Sverige har traditionellt haft ett föräldramöte per termin beskriver Alfakir (2010, s.15-24). Läraren har informerat föräldrarna. Hur föräldrarna har känt på och under mötet har inte varit så viktigt för läraren. För att lärare och föräldrar ska förstå varandra bättre, få nya infallsvinklar, överföra länders koder och klargöra vem som gör vad med mera måste skolan verkligen ta samarbetet med föräldrarna på allvar.

Resultatet av undersökningen handlar också om att föräldrarna i kallelsen till mötet förstår att deras närvaro är betydelsefull för deras barns skolgång. Studien visar också att föräldrar gärna kommer på möten, om det anordnas någonting extra, såsom fika eller något annat som attraherar föräldrar. Min tolkning är att lärare behöver få kompetensutveckling inom det här området. För att kommunala skolor skall kunna finnas kvar som alternativ, när föräldrar väljer skolor för sina barn, måste lärare få mer utbildning på att marknadsföra sig. Studien visar också enligt min tolkning på att lärarrollen har förändrats. Lärare behöver använda mer av sin arbetstid åt samarbetet med föräldrar, om samspelet mellan föräldrar och lärare skall utvecklas positivare. Pirjo Lahdenperä (2008, s.62) belyser att i dagens skola kan man säga att föräldrar möten är ett sätt för skolan att marknadsföra sig. Föräldrar har många alternativ att välja mellan, när de låter sitt barn börja eller byta skola och på mötena kan skolorna visa upp det som är bra för just den skolan. Hur några lärare i ett Mexikan-Amerikanskt område lyckas få med sig föräldrar som inte känner tillhörighet med skolan beskriver Allen (2007, s98). Exempelvis bjuder de in till lite speciella och festliga kvällar. Inbjudan är på både spanska och amerikanska och den ser inte ut som ett vanligt dokument som skolan brukar ge ut.

Språk

Temat under den här rubriken kommer att handla om språkets betydelse för kontakten mellan föräldrar och lärare. Flera föräldrar i undersökningen anser att språket är en stor bidragande faktor till att kontakten mellan lärare och föräldrar med utländsk bakgrund är dålig. En förälder menar att föräldrarna har engagemanget, men inte språket. Flera föräldrar i undersökningen tycker att skolan mera skall använda föräldrar som kan svenska, som tolkar åt andra föräldrar. På så sätt skulle kontakten mellan lärare och föräldrar underlättas och förbättras. Min tolkning av resultatet är att lärare i Sverige måste lära sig att fråga föräldrar med utländsk bakgrund, om de kan hjälpa till och tolka åt sina landsmän. Även Alfakir (2010, s.82) menar att det är viktigt att föräldrarna förstår vad som sägs på föräldrar mötena. Hon anser att en del föräldrar kan ta hjälp av andra föräldrar genom att sätta sig jämte de som pratar samma språk. Hon anser också att lärarna kan hjälpa till genom att sätta upp skyltar med vilket språk som pratas vid respektive bord och låta föräldrarna själva bestämma om de vill sätta sig med sina landsmän eller någon annanstans. Det är viktigt för lärarna, som organiserar mötena att ha förståelse för att alla föräldrar med utländsk bakgrund inte klumpas ihop efter språk och nationalitet.

En förälder menar också att det inte bara är det talade språket som är viktigt utan även lärarens kroppsspråk. Föräldern belyser att det är lärarens hela bemötande, som har stor betydelse i kontakten mellan föräldrar och lärare. Vidare menar föräldern att det är angeläget att man som förälder känner att läraren vill ha kontakt och tycker om barnet. Föräldern anser

att om den känslan finns från lärarens sida, då menar föräldern att föräldrarna också vill samspela med läraren. Jag tolkar resultatet från undersökningen så, att det är av oerhört stor betydelse att människor, som väljer att arbeta med barn och ungdomar och deras föräldrar tycker om sitt arbete med barn, ungdomar och deras föräldrar. Studiens resultat visar på att föräldrar, som inte förstår det talade språket så bra, tittar mycket på lärarens kroppsspråk, när föräldrar och lärare möts. Det blir ett mycket bättre samspel anser jag, om läraren både genom det talade språket och genom det tysta kroppsspråket signalerar att läraren tycker om barnet och dess familj. Utbildningsprofessor JoBeth Allen från USA (2007, s.96) menar att det är oerhört viktigt hur lärare bemöter föräldrarna. Hon belyser att det inte bara är det talade språket som är viktigt, utan också lärarens kroppsspråk har stor betydelse för hur föräldrarna uppfattar läraren. Allen menar att läraren har makten att signalera till föräldrarna att de antingen är goda eller dåliga föräldrar. Vidare anser Allen att läraren inte alls behöver göra någon skillnad på föräldrar utan kan istället välkomna alla till skolan precis som de är.

Läraren som auktoritet

Temat under den här rubriken kommer att handla om hur föräldrar med utländsk bakgrund, som medverkar i studien belyser att läraren i deras hemländer hade en stor auktoritet. Tre föräldrar tar i undersökningen upp att de är rädda för att läraren skall missbruka den. De berättar om hur lärare nedvärderar barn inför andra föräldrar, att föräldrar kallades fram på möten, bara för att belysa detta. Föräldern menar att många föräldrar, som är födda och uppvuxna i ett annat land än Sverige, har med sig den erfarenheten från sina hemländer. För att slippa utsättas för det här, väljer många av dessa föräldrar att inte komma på sammankomsterna. Jag tolkar resultatet så att det är oerhört viktigt att lärare i Sverige är tydliga med att förklara speciellt för förälder med utländsk bakgrund att i den svenska skolan samarbetar hemmet och skolan för att barnet skall utvecklas på bästa tänkbara sätt. Lärare är myndighetspersoner i Sverige också, men de missbrukar inte sin ställning och det är meningen att föräldrar skall säga sin mening och att lärare ska bemöta åsikterna. Genom att mötas och samtala kan utveckling ske och det är viktigt att barnet utvecklas i skolan. Granstedt (2010, s.115) skriver i sin studie, att läraren bör tänka på att många föräldrar med utländsk bakgrund ser läraren som en myndighetsperson och att det i det allra flesta fall är något som är negativt. I Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr11 (2011, s.11) framgår också vikten av ett aktivt samspel mellan skolans personal, elever och föräldrar

”Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan skall utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället”.

Annorlunda regel och betygssystem

Det här temat kommer att belysa att en del föräldrar menar att kontakten med läraren försvåras av att de känner sig osäkra över skolans regler och tydlighet, över vad deras barn lär sig och hur de utvecklas i skolan. Tre föräldrar tycker att det är tydligare för dem som föräldrar att veta var barnen befinner sig i sin kunskapsutveckling, om det finns betyg redan från första klass. Dessa föräldrar menar också att reglerna är tydligare i deras hemländer. En

förälder belyser att hon här i Sverige till exempel inte vetat om barnen får prata under lektionerna, eller om barnen skall ha med sig egna pennor. En förälder jämför med regelsystemet i hemlandet. Hon menar att det inte alls är bra med att så auktoritärt system, men hon tycker att det ibland fattas disciplin här i den svenska skolan. Föräldern menar att barnen ibland kan känna sig vilsna här. De vet inte vilka gränser, som gäller. Föräldern uppfattar att den svenska skolan lär barnen mycket om dess rättigheter, men inte om dess skyldigheter. Resultatet av min tolkning av undersökningen är att lärare i Sverige tydligare måste kunna visa för föräldrar hur deras barn utvecklas i skolan. Lärare måste vara extra tydliga, när de pratar om regler och inte förutsätta att föräldrar känner till hur det fungerar, vilket ofta görs nu. Tolkar är viktiga att använda. Även skriftliga dokument om skolans regler bör skickas ut till föräldrarna. Det är även bra om dessa dokument kan översättas till de olika språk, som finns i klassen. Boukaz (2007, s.105) menar att det inte är svårt att hitta hinder som finns för föräldrar med utländsk bakgrund att engagera sig i den svenska skolan. Några av dem är skolans attityder mot föräldrar och de speciella regler som finns på varje skola. Dessa regler blir mer kännbara för en förälder med utländsk bakgrund än en förälder som själv vuxit upp med någorlunda samma regelsystem. Sara Lawrence- Lightfoot (2003, s123) belyser också problemet med att föräldrarna inte vet vilka regler och normer som finns på skolan och i klassrummen. Hon menar att detta kan göra att föräldrarna känner sig obekväma och ovälkomna. Lärare måste tydligt informera föräldrar om de regler som gäller.

Diskussion och slutsats

I den här avslutande delen knyter jag ihop studien genom att diskutera några av undersökningens huvudresultat. Undersökningens fokus har varit att undersöka utländska föräldrars erfarenheter och uppfattningar av kontakter med läraren i den svenska skolan, för att kunna utveckla samarbetet mellan skolan och föräldrar med utländsk bakgrund. Kvale och Brinkmann (2009, s.30) menar att "... fenomenologer typiskt är intresserade av att kartlägga hur människor upplever livsvärldsfenomen". De resultat som kommer att tas upp för fördjupande diskussion är de som jag tolkat att flest föräldrar upplevt och beskrivit under intervjun. Upplevelserna och känslorna som föräldrarna beskrivit har de fått utifrån sitt liv som förälder och genom upplevelserna av skolan. Diskussionen av undersökningen skall visa mer fördjupat hur läraren kan arbeta vidare med de gemensamma åsikter föräldrarna uttalat under intervjuerna. Kvale och Brinkmann(2009, s.42) menar att "I den fenomenologiska filosofin är objektivitet ett uttryck för trohet mot de undersökta fenomenen. Målet är att komma till ett väsensskådande genom att inte så mycket beskriva enskilda fenomen som att söka efter deras gemensamma väsen". I diskussionen kommer jag också att hänvisa till litteraturen, eftersom den här studien inte varit så stor och fler forskare forskat om liknande saker, vilka är mycket värt att nämna och diskutera i den här diskussionen.

Personlig kontakt

Vid bearbetningen av undersökningen framkommer speciellt två områden som förenklar och fördjupar kontakten mellan lärare och föräldrar. Det första av dessa områden är föräldrars kontakt med läraren. Det framkommer ur studien att det är positivt för samspelet och engagemanget mellan lärare, föräldrar och barn, om föräldrar får möjlighet att få en mer personlig relation till barnens lärare i skolan. Helle Jensen och Elsebeth Jensen som är fil.kand. i pedagogik och lektor i didaktik (2008, s13) anser att det viktigaste i kontakten mellan lärare och föräldrar är att läraren kan få föräldern att känna att de är på samma plan att ingen är mera värd än den andre. Studien visar, att föräldrar då de får en mer personlig kontakt med läraren har lättare för att samtala med läraren, inom både vardagliga- och mer allvarstygda ämnen, vilket är positivt för lärarens kontakt med både föräldrar och deras barn. Läraren behöver inte alls göra någon skillnad på föräldrar utan kan istället välkomna alla till skolan precis som de är anser Allen (2007, s.96). Min uppfattning av undersökningen är att genom att föräldrarna får en mer personlig kontakt med lärarna känner föräldrarna mer av lärarens engagemang för deras barn, eftersom samtalen mellan föräldrar och lärare ofta handlar om barnen. När föräldern känner att läraren är engagerad i deras barn uppfattar jag genom undersökningens resultat att föräldrarna känner sig mer välkomna till skolan. Lawrence-Lightfoot (2003, s.158) menar att när föräldern pratar med läraren är det viktigt att föräldern känner att läraren och föräldern är ett team, som tillsammans arbetar för att barnet skall lyckas i skolan.

Min slutsats är att lärare för att kunna få godare kontakter och mer tid för samtal med föräldrar, bör få ökad möjlighet att kunna bygga dessa relationer. Som det nu är i dagens skola anser jag att lärare mycket på egen hand lär sig att samarbeta med föräldrar. Läraren får lita till sin egen sociala kompetens som medmänniska och sina eventuella egna erfarenheter av att själv vara förälder. Det är också betydelsefullt att lärare värdesätter och tar den tid som behövs av arbetstiden, för att knyta kontakter med föräldrar. Min reflektion är att lärare ofta inser och förstår det värdefulla i att bygga föräldrelationer, men att det är så mycket som skall rymmas i en lärares arbetstid att

föräldrakontakt skapande ofta inte hinns med. Enligt undersökningen anser flera av föräldrarna att det är föräldrarna som håller kontakten med läraren levande. I Lgr11 (2011, s.11) kan man läsa att:

”Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan skall utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället”.

Jag anser efter att ha tagit del av studiens resultat att lärare bör få större kunskap om hur viktig relationen till föräldrarna är. I Lärares grundutbildning bör därför större utrymme ges för att lära blivande lärare hur relationer med föräldrar skapas och hur viktiga dessa relationer är för barnen och för verksamheten. Lärare bör sedan under sin yrkesverksamma tid kontinuerligt fortbildas inom ämnet.

Föräldramöten

En konsekvens av den här kunskapen kan även bli att lärare lär sig mer om hur möten för större föräldrar grupper skall organiseras och göras attraktiva för föräldrar. Pirjo Lahdenperä (2008, s.62) belyser att i dagens skola kan man säga att föräldrar möten är ett sätt för skolan att marknadsföra sig. Min uppfattning efter studiens resultat är att stora möten är viktiga. Genom att lärares kunskap om föräldrar möten fördjupas kommer antagligen fler föräldrar att närvara på möten och kontakten mellan lärare och föräldrar har en möjlighet att bli ännu bättre än förut, vilket är gynnsamt eftersom alla föräldrar i studien anser att stora möten med många föräldrar är positivt för kontakten med läraren.

Den föräldragrupp som deltagit i undersökningen är ett begränsat urval och om deras åsikter varit generaliserbara skulle inte frågeställning i undersökningen, som handlar om vad läraren kan göra enligt föräldrarna, för att öka föräldrars deltagande i skolans gemensamma aktiviteter, behövt vara med. Det är dock intressant menar jag att de föräldrar som deltar på stora möten tycker att det är positivt. Jag anser enligt resultatet av studien att det gäller för läraren att få mer kunskap och tid att få tillfällen att möta föräldrar och genom samtal mer ta tillvara föräldrarnas ideer för hur det fortsatta samarbetet skall se ut.

Ändrade arbetsförhållanden

Ett sätt att utöka möjligheten för läraren att få mer naturlig och vardaglig kontakt med föräldern är att läraren arbetar i fritidshemmets lokaler eller, som personal på fritidshemmet någon eftermiddag i veckan. Då skulle kontakten mellan de föräldrar som har sina barn på ”fritids” och läraren kunna fördjupas. Det här skulle lärare, rektorer och fritidshemspersonal kunna komma överens om vid höstens schemaläggning.

Ett sätt för föräldern att få personlig kontakt med läraren har enligt studien varit att föräldrarna sökt upp läraren. En ändring av lärares arbetsvillkor från ferietjänst till semesteranställning anser jag troligen skulle förenkla samarbetet lärare och föräldrar i skolan. Läraren befinner sig då vid heltidsanställningar längre tid på arbetsplatsen, vilket underlättar för föräldern att få möjlighet att personligen få tag på och få möjlighet att samtala med läraren.

Telefon och sms kontakt

Fem föräldrar i studien tyckte att telefonen var ett mycket bra sätt att hålla kontakt med läraren. Ett sätt att förenkla för föräldrar att nå läraren är att lärare får tillgång till mobiltelefoner. Genom mobiltelefonen blir läraren mycket mer tillgänglig för föräldrar anser jag, eftersom läraren alltid kan ha telefonen med sig. Föräldern får mycket lättare att få tag i läraren, vilket inte alltid varit lätt förut, eftersom telefonen funnits i ett klassrum och läraren inte alltid befunnit sig i det klassrummet. Läraren kan också lätt se missade samtal och ringa upp föräldern, när det passar båda parter. Ytterligare ett sätt att använda telefonen, som dock inte gjordes i stor utsträckning i studien, är användandet av SMS. Jag anser att kontakten mellan föräldrar och lärare kan bli tätare och mer personlig med hjälp av den här funktionen. Båda parter når lätt varandra och kan på så sätt bestämma tid för ett djupare samtal.

Behov av tolkar

Ett annat av undersökningens resultat är de svårigheter som uppkommer, när lärare kommunicerar med föräldrar, som pratar ett annat språk än svenska. Min reflektion efter studiens resultat är att det är viktigt att använda tolkar. Flera föräldrar i studien ansåg att läraren skulle använda andra föräldrar på skolan som kan språket som tolkar. Enligt min uppfattning skulle en sådan mer automatisk användning av andra föräldrar göra att föräldrar med ett annat språk än svenska skulle känna sig mer välkomna till skolan. Sara Lawrence-Lightfoot (2003, s.123) beskriver att föräldrar som har flyttat till ett nytt land ofta har stora drömmar för sina barn och hoppas att skolan skall hjälpa barnen att lyckas i det nya landet. Hon skriver också att föräldrarna känner sig mycket osäkra. De kan inte språket så bra. De känner sig obekväma och ovälkomna. Om föräldrarna visste att läraren ordnar en tolk om föräldern så önskar, om det finns någon annan på samma sammankomst, som kan språket, är det min uppfattning enligt studien, att fler föräldrar skulle känna sig mindre obekväma och komma till möten i skolan.

Modersmålslärare

En annan aspekt som kom fram genom litteraturen i studien var att använda modersmålslärare som tolkar. Granstedt (2010, s.129-131) menar att modersmålslärare ofta kan göra kontakten med föräldern mycket lättare, eftersom modersmålsläraren och föräldern pratar samma språk. Om modersmålslärarna är mer tillgängliga. Om det går att förändra deras arbetssituation, så att de får undervisa mer på en och samma skola anser jag att deras språkkunskaper och deras kulturkompetens skulle kunna tas tillvara mycket mera av de andra lärarkategorierna på skolan. Ingen av föräldrarna i undersökningen tog dock upp dock upp den här aspekten, men urvalet i studien är inte heller så stort. Jag och Alfakir (2004, s.129-131) anser att modersmålslärare är en outnyttjad resurs, som borde tas tillvara mer i våra skolor.

Slutsats

Slutsatsen som jag får utifrån från studiens resultat är att samarbetet mellan lärare och föräldrar skulle underlättas om lärare hade en tydlig arbetsbeskrivning med tydligt avsatt tid för kontakt med föräldrar. Detta tillsammans med kompetensutveckling, lärares engagemang, att läraren är uppmärksam på behovet av tolkar och möjligheter för modersmålslärare att samarbeta mer med andra lärarkategorier och föräldrar på en och samma skola, skulle avsevärt öka kontakten mellan lärare och föräldrar med utländsk bakgrund.

Referenslista

- Alfakir, Nabila (2010). *Föräldrasamverkan i förändring: Handbok för pedagoger*. Stockholm: Liber
- Alfakir, Nabila (2004). *Skapa dialog med föräldrarna: Integration i praktiken*. Stockholm: Liber
- Allen, JoBeth (2007). *Creating welcoming schools: A practical guide to home-school partnerships with diverse families*. New York: Teachers College Press: Newark, DE: International Reading Association.
- Bouakaz, Laid (2007). *Parental involvement in school: What hinders and what promotes parental involvement in an urban school*. *Malmö Studies in Educational sciences* 30. Malmö: Högskolan lärarutbildningen.
- Crozier, Gill (2000). *Parents and schools: Partners or Protagonists?* Stoke-on Trent, UK: Trentham books
- Esaiasson, Peter, Giljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2003) *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- Ekengren, Ann-Marie & Hinnfors, Jonas (2006). *Uppsatshandbok*. Lund: Studentlitteratur.
- Granlund, Lena (2010). *Synsätt, teman och strategier: Några perspektiv på mångkulturella frågor i skolan i ett praktiktäna projekt*. Umeå: Umeå universitet.
- Jensen, Elsebeth & Jensen, Helle (2007). *Professionellt föräldrasamarbete*. Stockholm: Liber.
- Juul, Jesper & Jensen, Helle (2003). *Relationskompetens*. Stockholm: Liber.
- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Lahdenperä, Pirjo (2008). *Interkulturellt ledarskap-förändring i mångfald*. Lund: Studentlitteratur
- Lawrence-Lightfoot, Sarah. (2003). *The Essential Conversation*. New York: The Random House publishing Group.
- Patel, Runa & Davidsson, Bo (2011). *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.
- Perez, D. (2005). *Voces del corazon: Voices from the heart. The quarterly of the national*
- Ryan, Gery W. & Bernard, Russell H. (2000), Data management and analysis methods. I: Denzin, Norman. K & Lincoln Yvonna. S (red), (2000) *Handbook of qualitative*

research. Andra upplagan. Thousand Oaks, California: Sage publications, Inc, s. 769-802.

Skolverket. (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Liber.

Stukát, Staffan (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur

Stukát, Staffan (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur

Trost, Jan (2005). *Kvalitativa intervjuer* (Tredje upplagan). Lund: Studentlitteratur

Vincent, Carol (2000). *Including parents? Education citizenship and parental agency*. Buckingham: Open university press.

Internet

Statistiska Centralbyrån (2011). Hämtad 2012-03-15
<http://www.ssd.scb.se/databaser/makro/Visavar.asp?yp=tansss&xu=C9233001&omradekod=BE&huvudtabell=BefUtv1749&omradetext=Population&tabelltext=Befolkningsutvecklingen+i+riket.++%C5r&preskat=O&prodid=BE0101&deltabell=&deltabellnamn=Befolkningsutvecklingen+i+riket.++%C5r&innehall=Doda&starttid=1749&stopptid=2011&Fromwhere=M&lang=2&langdb=1> *Befolkningsutvecklingen i riket, År 1749*

Intervjuguide

- Vad heter du?
- Vilket land kommer du ifrån?
- Hur länge har du bott i Sverige?
- Hur gammalt är ditt/dina barn?
- Tycker du att det är viktigt att lärare och föräldrar har kontakt?
- Vilken sorts kontakt/ samarbete har/hade du med lärarna?
- Hur fungerar/fungerade de olika typerna av kontakt/samarbete?
- Vad fungerar/ fungerade bra?
- Vad fungerar/ fungerade mindre bra?
- Varför tror du att det fungerar/fungerade bra/dåligt?
- Hur vill/ville du att kontakten skall fungera?
- Har/hade du några tankar om hur kontakten/ samarbetet kan/kunde förbättras?
- Hur tror du att kontakten/ samarbetet med lärarna skulle varit, om du hade haft barn som gått i skolan i ditt hemland?
- Är det något i kontakten/ samarbetet mellan lärare och föräldrar som fanns i ditt hemland, som du saknar bland lärare i Sverige?
- Ibland är det få föräldrar som deltar på föräldramöten/andra aktiviteter för föräldrar: Vad tror du att det kan ha för orsaker?
- Hur tycker du att lärarna skall göra för att få föräldrar att delta mer i skolans aktiviteter såsom föräldramöten, utvecklingssamtal, utställningar, öppet hus mm